1858. N°. 24.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

WOENSDAG 24 FEBRUARIJ.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 Februarij.

Den 16den dezer maand overleed te Heidelberg, in den ouderdom van bijna 87 jaren, de heer dr. (Georg) Friedrich Creuzer, oud-hoogleeraar in de oude letteren en geschiedenis aldaar, een man die zich en door een aantal anderen geschriften en inzonderheid door zijn werk: *Symbolik und Mythologie der alten Völker*, grooten naam gemaakt heeft. Het is hier de plaats niet in eene breede beschouwing van het leven en de werken dezes geleerden te treden; maar wij meenden zijnen dood in dit blad niet onvermeld te mogen laten, al ware het slechts omdat Creuzer's naam ook in de geschiedenis der Leydsche hoogeschool eene plaats bekleedt. Tegen het einde van het jaar 1808, op aanbeveling van Wyttenbach en door de bemoeijingen van den directeur der kunsten en wetenschappen in het koningrijk Holland, Mr. J. Meerman, van Heidelberg naar Leyden beroepen, om den leerstoel der Grieksche letteren, sedert het hoodlottig omkomen van mr. J. Luzac op den 12den Januarij 1807 open gebleven, te bezetten, kwam hij in de maand Julij des volgenden jaars naar onze hoogeschool over. Maar daar hij al aanstonds bij zijne komst hier te lande ongesteld werd en zijn ligchaam tegen het Hollandsche klimaat niet bestand scheen te zijn, vond hij het geraden dit land zoo spoedig mogelijk weder te verlaten. Hij keerde dan reeds in de maand October naar de academie van Heidelberg terug, die hem weder in haren schoot opnam. Doch aan onze hoogeschool een blijk zijner genegenheid willende laten, droeg hij zorg dat de redevoering *de civitate Athenarum omnis humanitatis parente*, met welke hij gedacht had zijne betrekking te aanvaarden, nog in hetzelfde jaar 1809 te Leyden in druk verscheen. In zijne *Selbstbiographie*, die in het jaar 1848 onder den titel van *Aus dem Leben eines alten Professors* uitkwam, spreekt Creuzer nog met hartelijkheid van de nu grootstendeels reeds gestorven geleerden, met welke hij gedurende zijn kort verblijf alhier betrekkingen had aangeknoopt.

— Curatoren van het Stolpiaansch Legaat aan de hoogeschool alhier hebben in hunne vergadering van den 19den dezer uitspraak gedaan over vijf Nederduitsche antwoorden op de uitgeschreven prijsvraag: „In hoever kan de zedelijke aanleg des menschen hem ten bewijze strekken van het bestaan eens hoogsten Wetgevers en hem diens wezen openbaren.” Curatoren oordeelden dat geene der ingekomen antwoorden bekroond kon worden.

— Omtrent den Bengaalschen olifant, voor de Rotterdamsche diergaarde naar Europa overgebragt, deelt de *R. C.* het volgende uittreksel mede uit een brief van kapt. Crevecoeur, uit Falmouth geschreven, aan de reeders van het schip waarmede de overvoer plaats had. „Met den olifant is het zeer wel. Hij schijnt zeer goed tegen de koude te kunnen; is gedurende de reis gegroeid en is nu circa 8 voet hoog, zijnde iets meer dan de helft van zijn gewonen wasdom. Het beest is zeer gehoorzaam en leerzaam, liep bij goed weder meest los over het dek, zonder iemand ooit kwaad te doen of iets te beschadigen. Bovenal ben ik zijn behoud verschuldigd aan mijn baas timmerman, dien ik als zijn oppasser had aangesteld en aan wien hij zeer gehecht is, en die alles van hem gedaan kan krijgen. Kortom een hond kan niet goediger, leerzamer en gehechter aan zijn meester zijn. Ik zal dan ook den timmerman bij de verzending medegeven, daar vreemden met het dier niet teregt zouden komen, en geloof het zeer noodzakelijk is hij vooreerst zijnen oppasser behoude, tot hij aan anderen meer gewend worde. Aan boord komende, wilde hij in de eerste 8 dagen noch eten noch drinken, deed niets dan treuren en was ik wezenlijk bang voor zijn behoud. Overigens behoeft niemand voor hem bang te zijn. Gerust zou ik mijn eenig kind in zijn hok zetten!”

— De dader van den belangrijken diefstal ten huize van den heer ten Cate, nabij Arnhem, (zie ons vorig nommer) is te Amsterdam door de politie aangehouden. De gestolen voorwerpen waren nog in zijn bezit. Men gelooft dat hij mede aan een paar diefstallen, te Doorn gepleegd, schuldig is.

— Te Zwolle is Zaturdag ll. in een gesticht van liefdadigheid overleden Elisabeth Mink geb. Boekhorst, in den ouderdom van ruim 105 jaren.

— Te Groningen is de leening voor het diaconie-weeshuis der herv. gemeente, ten bedrage van f 78,400, door de ingezetenen volgeteekend.

— Onder de gemeente Renswoude zijn twee jongelieden, 17 en 13 jaren, die zich met schaatsenrijden vermaakten, door het ijs gezakt en verdronken. Een persoon die ter hunner hulp was toegeschoten, is slechts met moeite gered. Ook op het Reitdiep, nabij Groningen, is een 21jarig jongeling door het ijs gezakt en verdronken.

— In het waterkasteel Brefaal zijn geldkisten gevonden aangebragt.

'sGRAVENHAGE, 23 Februarij.

De heer E. P. de Monchy, president der Nederl. handelmaatschappij, is door Z. M. benoemd tot commandeur der orde van de Eikenkroon.

Naar men verneemt heeft Z. M. eene nieuwe klasse van ridders aan de orde van de Eikenkroon toegevoegd, onder den naam van officieren. Daartoe moeten benoemd zijn de hh. A. E. Mansfelt, 's konings adjudant, en den adjudant van prins Frederik, jhr. G. A. C. H. von Goedecke.

Aan den luitenant-generaal baron Forstner van Dambenoy, minister van staat, is vergunning verleend tot het aannemen der versierselen van grootofficier der orde van het Legioen van Eer, hem door den keizer der Franschen geschonken.

Tot burgemeester van de gemeente Pernis is benoemd de heer H. G. Schuyt van Castricum, en tot notaris te Anjum (kanton Dokkum) de heer F. J. van Slooten, cand. notaris te Dokkum.

— De kapitein A. T. Knoop van het 2de reg. vesting-artillerie is overgeplaatst bij den staf van dat wapen, om werkzaam te zijn bij de kon. militaire akademie te Breda.

De heeren P. Essenius Greeff en G. H. L. van Oordt zijn benoemd tot ingenieur der 1ste en der 2de kl. voor de dienst bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Rotterdam.

— Men verneemt, dat bij den ministerraad thans aanhangig is het wetsontwerp tot vaststelling van Hoofdstuk X (*Oorlog*) der staatsbegrooting voor 1858.

— De minister van koloniën zal op morgen geen gehoor verleenen.

Zondag zal alhier in de Willemskerk eene buitengewone plegtigheid plaats hebben. De candidaat tot de H. dienst, D. A. C. van Heijningen, tot predikant beroepen bij de herv. gemeente te Lijdenburg in de Transvaalsche Republiek, zal in de voormiddag-godsdienstoefening aldaar voor dat ambt bevestigd worden. Het werk der bevestiging is opgedragen aan dr. G. H. Kits van Heijningen, te Deventer.

Te Scheveningen zal zich eene commissie vormen om liefdegaven in te zamelen voor de nagelaten betrekkingen der met de *Jongste Alegonde* vergane visschers.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 22 Februarij.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de interpellatie van den heer Thorbecke.

De minister van binnenl. zaken neemt het woord op ter beantwoording der tot hem gerigte vragen. Z. Exc. verklaard, dat het geenszins de bedoeling der regering is, op eenmaal een geheel spoorwegnet over het land uit te spreiden, maar dat zij het nuttig heeft gerekend, hare denkbeelden over de geheele rigting der wenschelijk geachte spoorwegen te openbaren; dat het onraadzaam zou zijn geweest, reeds dadelijk het aanleggen van eenige korte spoorweglijnen vast te stellen; dat men zich niet aan een eenvormig stelsel, ten aanzien van de toe te kennen subsidiën, moet binden, maar de vrijheid moet behouden om naar gelang van omstandigheden te handelen, namelijk hetzij subsidie te verleenen door verstrekking van kapitaal, of door het waarborgen van rente, of door beide middelen te zamen; dat de vraag, of de regeling omtrent het verleenen van vergunning bij de wet moeten voorgesteld worden, nog een onderwerp der overwegingen van de regering uitmaakt; dat het bedrag van f 60,000, in de staatsbegrooting bepaald voor het fonds van opnemingen voor de aan te leggen spoorweglijnen, eerst den 1sten Januarij beschikbaar is geworden; dat die opnemingen en de daaraan verbondene voorbereidende werkzaamheden, nog onderzocht worden, dat nader, naar gelang van den uitslag van dat werk, voorstellen aangeboden zullen kunnen worden; dat, wat betreft de uitzigten, die omtrent de aan te leggen lijnen bestaan, in aanmerking komen deze: Harlingen, Leeuwarden, Groningen; — Leeuwarden, Meppel; — Groningen, Assen, Meppel; — Meppel, Zwolle, Deventer, Zutphen, Arnhem; — Arnhem, Nijmegen, ook met aansluiting aan de lijn van Zutphen naar Maastricht; — Rotterdam, Dordrecht, Moerdijk; — Moerdijk, Breda, met aansluiting naar Venlo; — Maastricht, Nijmegen. Bij gelegenheid van de overweging van die lijnen zal wel ernstig worden overwogen, in hoever de aansluiting van Zeeland mogelijk is.

Overgaande tot de motie door den heer Thorbecke voorgeslagen, zegt de minister dat het doel van den voorsteller is, dat er gehandeld worde. Hieruit volgt dat door de regering niet gehandeld is; [illegible] interpellatie [illegible] beschuldiging tegen de regering gelegen, en daarom kan hij zich met die motie niet vereenigen.

De heer Thorbecke en andere leden hebben den minister beantwoord, waarop Z. Exc. het kennen gaf, dat daar het uit het gesprokene bleek dat de motie geene afkeuring van de handelwijze der regering inhield, hij zich

daarmede vereenigde. Ten slotte verklaarde de minister, dat hij alles zou aanwenden om zoo spoedig mogelijk een begin te maken met de aanbieding van voorstellen, ter bevordering van den aanleg van hoofdlijnen.

De motie is daarop met algemeene stemmen op eene na (die van den heer Kien) aangenomen.

Zitting van Dingsdag 23 Februarij.

In deze zitting zijn eenige rapporten op petitiën uitgebragt, betrekkelijk het aanhangig tractaat met België. De beraadslagingen daarover, aan de orde gesteld zijnde, heeft de heer Hoffmann voorgesteld, dat de kamer zou overgaan in comité generaal. Na ondersteuning daarvan door vele leden, is de openbare zitting onmiddellijk opgeheven.

Telegrafisch Berigt.

De tweede kamer heeft heden middag ten 4 ure het wets-ontwerp tot goedkeuring van het handelsverdrag met België **verworpen** met 62 stemmen tegen eene stem (die van den heer van Foreest).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 22 Februarij.

De onlangs alhier opgerigte staatkundige vereeniging van de behoudsgezinde partij heeft haar programma en statuten openbaar gemaakt. Daarin wordt o. a. gezegd: dat de behoudende partij in België de wezentlijke en regelmatige meerderheid uitmaakt, maar dat zij zich dient te verdedigen tegen lasteringen en bepaaldelijk tegen de aantijging van gehechtheid aan eene verouderde en met de constitutie strijdige inrigting der burgermaatschappij, en dat zij, om haar natuurlijk overwigt uit te oefenen, niets anders behoeft te doen dan het middel te bezigen waardoor de tegenpartij in 1847 en in 1857 kortstondig meester werd, dat is zich onderling aaneen te sluiten. De vereeniging zal zoo lang duren tot dat de liberale genootschappen zich ontbinden. Om zich te vrijwaren van een aan de liberalen veelvuldig gedaan verwijt, zal zij hare leden of candidaten niet aan bepaalde voorschriften binden.

— Door de kamer van vertegenwoordigers is bij de behandeling van de begrooting voor het depart. van binnenl. zaken eene som bewilligd voor de oprigting van eenen vasten leerstoel voor de Vlaamsche taal- en letterkunde te Gent.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Februarij.

Het ministerie heeft eene gevoelige nederlaag in het lagerhuis moeten ondervinden, bij de verdere behandeling van de wet op de zamenzweringen. Lord Palmerston stelde de tweede lezing van het wets-ontwerp voor en verklaarde daarbij dat de wet niets vijandigs tegen de vreemdelingen inhield. Voorts dat de depêche van graaf Walewski door den heer de Persigny zelf aan lord Clarendon was ter hand gesteld, en dat deze laatste daarbij aan den Franschen gezant uitdrukkelijk had gezegd dat er onmogelijk wijziging in de bestaande wetgeving op het regt van asyl kon gebragt worden. De voorgedragene bepalingen waren, volgens den minister, in overeenstemming met de belangen en de inzigten des lands. De heer Gibson heeft daarop zijn aangekondigd amendement voorgedragen, strekkende om de vergadering te doen verklaren, dat de behandeling van het voorstel ongepast was, zoo lang de regering niet op de depêche van graaf Walewski had geantwoord. Dit amendement werd ondersteund door de hh. Walpole, Peel, Henley, Gladstone en Disraeli, en bestreden door de hh. Spooner, Bentinck, Palmerston en Grey. Deze laatste verklaarde dat de regering na de tweede lezing van het ontwerp zoude antwoorden. Tot de stemming overgegaan zijnde, verklaarden zich 215 stemmen voor de wet en 234 voor het amendement van den heer Gibson, zoodat de wet niet werd aangenomen.

Het bestaan van het kabinet was door dezen uitslag zeer hagchelijk geworden, en ieder was van gevoelen dat er niets anders voor lord Palmerston en zijne ambtgenooten overbleef dan af te treden. Zij hebben daarvan zelven de noodzakelijkheid ingezien en hun ontslag aan de koningin aangeboden, die dit heeft aangenomen.

Naar men verneemt heeft lord Derby, die terstond bij de koningin is ontboden, zich met de vorming van een nieuw bewind belast. Volgens gerucht zou de heer Disraeli de portefeuille van buitenl. zaken, de heer Gladstone die van financiën, de heer Walpole die van binnenl. zaken, de heer Pakington die van koloniën, en lord Ellenborough die van oorlog op zich nemen. Sir Thesiger zou tot lord-kanselier en lord Malmesbury tot gezant te Parijs benoemd worden, terwijl lord Redcliffe ook deel aan het bewind zou nemen. De heer Gladstone zou zich bij het nieuwe bewind willen voegen; maar andere staatslieden uit de school van Peel, met name de heeren Sidney Herbert, Graham en de Graaf van New-Castle, zouden hunne ondersteuning aan het kabinet geweigerd hebben.

De houding des volks heeft niet weinig tot dezen afloop der zaak bijgedragen, vooral de besluiten die aan de monstervergadering in Hyde park te houden, en die men geloofde dat door 60,000 personen zou worden bijgewoond, waren voorgelegd. Daarbij werd verklaard dat de ingediende wet ontijdig en gevaarlijk was, en voorgesteld om een adres aan de koningin in te dienen, met verzoek om lord Palmerston van zijne bediening te ontzetten en in geval het wets-ontwerp haar ter teekening werd voorgelegd, zulks te weigeren. Ten gevolge van de verwerping van de wet en de aftreding van het ministerie heeft natuurlijk de vergadering geen voortgang gehad.

De zittingen der beide parlementshuizen zijn tot Vrijdag aanstaande verdaagd, om tijd te geven voor de schikkingen die met de vorming van een nieuw kabinet in verband staan. Naar men zegt zou lord Derby de bevoegdheid voor zich bedongen hebben om het lagerhuis te ontbinden, indien de meerderheid van hetzelve zich vijandig tegen zijn kabinet betoonde. Iets wat zeer waarschijnlijk is. Een kabinet, onder lord Russell, zou meer kans hebben om te slagen.

— In eene door de koningin gehouden receptie is toegelaten geworden de uit China aangekomen kapt. Forsyth, die aan H. M. eene op de Chinezen veroverde vlag aanbood.

— De uit Bombay ontvangen brieven en dagbladen deelen geene nadere bijzonderheden mede. Sir Campbell kan thans in 't geheel beschikken over een leger van 20,000 man. Hij schijnt thans een nieuw operatieplan tegen Oude in den zin te hebben, en trekt daarom zijne strijdkrachten bijeen om tegen dat brandpunt van den opstand met kracht te handelen. Vele aanzienlijke grondbezitters op de grenzen hebben reeds hunne onderwerping aangeboden. Men blijft altijd nog in het onzekere omtrent de bewegingen van Nena-Sahib. Een onzer dagbladen zegt het berigt te hebben ontvangen dat Nena-Sahib nabij Nagode staat met eene aanzienlijke krijgsmagt, gereed om Sangor te belegeren; het aankomen van versterking kan hem nog dwingen van plan te veranderen. Als dit berigt waarheid bevat, dan is er nog mogelijkheid dat de troepen uit Bombay onder Generaal Rose hem meester worden.

Het regtsgeding van den koning van Delhi loopt ten einde. De beschuldigingen die op hem rusten zijn van dien aard dat zijne ter dood veroordeeling onvermijdelijk schijnt; echter gelooft men dat de belofte van lijfsbehoud, hem gedaan, niet geschonden zal worden. Onderscheidene inlandsche hoofden zijn weder ter dood gebragt.

Gelijk men weet heeft men te Cawnpore een deel der schatten van Nena-Sahib ontdekt. Daaronder was een gouden plateau van een ontzettend gewigt, voorts onderscheidene voorwerpen, te zamen 40 ℔ goud en 130 ℔ zilver. De buit door de Engelschen te Delhi gemaakt bedraagt 4½ millioen gulden.

— De berigten uit Hong-Kong melden dat Yeh, de onder-koning van Canton, die als de ziel van den strijd tegen de Europeanen beschouwd wordt, in de hand der Engelschen gevallen is; hij is gevangen genomen, terwijl hij als een werkman vermomd zocht te ontsnappen, en is aan boord van het Engelsche oorlogsschip *Inflexible* overgebragt. Eenige Tartaarsche generaals deelen in zijn lot. Canton was geheel in de magt der Engelschen en Franschen.

— Men berekent dat de kosten van het regtsgeding, door het rijk tegen de gefailleerde Royal Britisch bank ondernomen, minstens 30,000 £ zullen beloopen.

— Het Londensch genootschap tot bevordering van het christendom onder de Israëliten vierde den 16den dezer zijn 50-jarig bestaan.

— Te Valparaiso, in Chilë, heeft op 17 Dec. ll. een zware brand gewoed, de schade daardoor veroorzaakt wordt op 200,000 £ geschat.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Februarij.

De *Moniteur* deelt thans het keiz. besluit mede, waarbij bepaald wordt dat de candidaten voor het wetgevend ligchaam vooraf aan het afleggen van een eed zullen onderworpen zijn.

— Het wetgevend ligchaam heeft, zoo als te voorzien was, de bekende wet op de algemeene veiligheid aangenomen. 227 stemmen verklaarden zich voor en 24 tegen de wet; 19 leden hadden zich van stemming onthouden.

— Men verwacht dat de regering eerstdaags bij het wetgevend ligchaam een buitengewoon crediet van 3 millioen zal aanvragen, ter bestrijding der kosten van de expeditie naar China en Cochinchina. Die expeditie zal overigens van veel grooteren omvang zijn, dan men aanvankelijk geloofde.

— De behandeling van het regtsgeding betreffende den aanslag op 14 Jan. blijft bepaald op 25 Februarij. De heer Ollivier, lid van het wetgevend ligchaam, zal Pierri verdedigen.

— Men verneemt dat te Genua een Engelschman, Hodge genaamd, gevangen is genomen. De bij hem gevonden papieren doen zien, dat hij in den aanslag van 14 Januarij betrokken was en zich toen alhier heeft bevonden. Hodge was een bijzondere vriend van Orsini, maar een hevige vijand van Mazzini.

— De gebeurtenissen in Engeland hebben alhier een diepen indruk gemaakt. Natuurlijk zijn de oordeelvellingen zeer uiteenloopend. Sommige dagbladen schijnen niet het gewigt te gevoelen van de door lord Palmerston geleden nederlaag. Zonder echter in het gevoelen te deelen van hen die aan eene vredebreuk tusschen de beide landen denken, is het niet onmogelijk dat er eene verkoeling in de staatkundige betrekkingen plaats grijpe.

— De maarschalk Bosquet is door eene hersenontsteking aangetast. Op dit oogenblik is zijn toestand echter geruststellend.

SPANJE.

MADRID, 19 Februarij.

Door den minister van financiën is bij de cortes de begrooting van het loopende jaar ingediend, in ontvang en uitgaaf tot 1,775,155,893 realen. In de memorie van toelichting zegt de minister, dat het hem gelukt is de gewone uitgaven met inkomsten van blijvenden aard te dekken, en dat hij daartoe deels door besnoeijing der staatsuitgaven geraakt is en deels door eenige verhooging der belastingen; zijnde de grondbelasting, wier opbrengst tot hiertoe op 350 millioen realen bepaald was, voor dit jaar tot 400 mill. verhoogd. Over 't algemeen is men echter van oordeel dat de minister de opbrengst der middelen te hoog heeft opgegeven, ten einde de voldoening te smaken, dat het financiële evenwigt, althans op het papier, is hersteld. Van de erkenning der uitgestelde schuld van 1831 is geen sprake.

ITALIË.

Te Rome is het carnaval zeer schitterend geweest; men had aldaar sedert jaren zulk eene beweging niet gezien. Geheel anders was het te Milaan gesteld, alwaar men meer en meer tot de overtuiging komt dat eene toenadering tusschen de Oostenrijkers en Italianen onmogelijk is.

— Op 14 Febr. zijn de treinen van Cuneo en die van Turijn naar Pignerol, in de nabijheid van Moncalieri, tegen elkander gestooten, met dat gevolg, dat de drie laatste rijtuigen van den laatstgemelden trein zijn verbrijzeld. Vele reizigers zijn daarbij gewond, 7 zeer zwaar.

PRUISSEN.

BERLIJN, 21 Februarij.

De prins van Pruissen heeft gisteren avond, bij het verlaten van den schouwburg, zijn linker voet vrij ernstig gekneusd. Het toeval boezemt echter geen ernstige bezorgdheid in.

Uit sommige streken verneemt men klagten over gebrek aan goed drinkwater. In de bergachtige streken moet het op een afstand van uren gaans gehaald worden, en komt de emmer op een halven gulden en hooger te staan. Gedurende vele jaren, schrijft men uit den Paltz, hadden wij overvloed aan water en gebrek aan wijn. Dit is thans geheel anders, wijn genoeg, maar groot gebrek aan water.

Te Reichenberg is weder ontdekt, dat men een mensch levend begraven heeft. Den 3den dezer stierf de weduwe van een voor 10 jaren overleden koopman, die toenmaals in een grafkelder bijgezet werd. Toen men dien kelder nu opende, vond men de doodkist, waaruit de beide beenen staken, op zijde gekeerd en het geraamte op zijn gezigt liggen. De man leefde dus nog toen de opening boven hem gesloten werd.

— De koning van Beijeren heeft voor de bibliotheek te Munchen de verzameling boeken, nagelaten door den orientalist E. Quatremère, aangekocht. Zij bestaat uit 45,000 boekdeelen en 1200 belangrijke handschriften. Naar men zegt heeft de koning daartoe ƒ150,000 besteed.

TURKYE.

De onderkoning van Egypte heeft aan zijnen gelastigde te Konstantinopel voorgeschreven, om ernstig bij de Porte aan te dringen op de toestemming tot doorgraving van de landengte van Suez.

— Bij het einde van den Oosterschen oorlog hadden een deel Tartaren, in de Krim woonachtig, en die de wapenen der verbonden mogendheden tegen Rusland hadden ondersteund, verlof gevraagd om zich in Turkye te vestigen. Toen die vergunning verleend was, hebben zij zich naar de Dobroedscha begeven, alwaar hun in de omstreken van Tschernawoda of Karassu landerijen werden aangewezen. Daar ter plaatse hebben zij eene nieuwe stad gesticht, welke ter eere van den Sultan den naam van Medschidie ontvangen heeft, en zeer snel in bloei toeneemt. Naauwelijks 13 maanden geleden werd met haren aanleg een begin gemaakt, en reeds telde zij in Januarij ll. meer dan 1100 bewoonde huizen, 80 winkels en 2 groote herbergen.

INGEZONDEN.

UITVOERING VAN HAYDN'S ORATORIUM;

DIE JAHRESZEITEN,

te Leyden in den Schouwburg, op Woensdag den 10den Februarij jl.

(Vervolg en Slot.)

En nu het lokaal. Waarlijk het is schande, dat eene stad als de onze geene beter geschikte en voegzamer zaal biedt voor zulke groote uitvoeringen, eene schande, dat de eigenaars van den schouwburg zich niet het minste er om schijnen te bekommeren, om hun gebouw in eenen dragelijken toestand te brengen, en althans aan de eerste eischen van welstand, zindelijkheid en netheid te voldoen! Zelfs op eenen aanmerkelijken afstand hinderde de verwelooshei van de tooneelbekniping; wekten de slecht sluitende en doorzakkende korpelvlakken vrees voor instorting; en moest men vermoeden, dat muizen, ratten, of welk ongedierte ook, hier gewedijverd hadden, om te volbrengen, wat „de tand des tijds" nog niet had kunnen doen. Van de ellendige verwarming en verlichting behoeft schier niet gerept te worden. De dames, die het naast aan de gloeijende kagchels zaten, kunnen getuigen welke eene onvoldoende bescherming de bijna doorzigtig geworden zoogenaamde vuurschermen haar leverden; en die op eenigen verderen afstand zich tegen roostering meer beveiligd zagen, ondervonden, hoe weinig warmte in een rondom togtig lokaal, door dien zonderlingen verwarmingstoestel verspreid wordt. De verlichting, waarvoor op dien avond eene betrekkelijk bijzondere zorg gedragen scheen, wordt waarschijnlijk niet tot meerdere helderheid gebragt, opdat de gebreken en onoogelijkheid van het geheel beter verborgen zouden blijven. — Eenige lampen en waskaarsen hadden reeds vóór het einde van het feest voor goed hun afscheid genomen, zonder dat zij door nieuw of beter licht werden vervangen. Gelukkig dat niet, als anders wel eens het geval is, eene overzuinige hand aanwaarde, om nog, voor de toehoorders de zaal verlaten hadden, de waskaarsen rondom de galerijen uit te dooven en weg te bergen! Wien hinderde verder bij vroegere gelegenheden en ook thans niet het vreemde geluid, dat zich telkens bij het openen van eene der logedeuren deed hooren, en waardoor zich ieder in zijne schoonste droomen gestoord, uit zijne verhevenste gewaarwordingen onbarmhartig weggesleurd gevoelde, om zich als in een kippenhok verplaatst te wanen. Een weinig kaarsvet en anders eene, toch niet zooveel kosten vorderende, vernieuwing van katrol of schijf, had dit lastig en reeds jaren heugende, klokhennengekrijt kunnen wegnemen. Met betrekking tot het weren van den togt bij de ingangen vooral van den bak, geven wij den eigenaars in bedenking, of niet reeds veel kon gewonnen worden, wanneer niet meer de deuren, maar de suppoosten die belast zijn met de sluiting zelven, aan krammen vastgehecht, de deuren daarentegen aan hare onbelemmerde, eigen werking overgelaten werden? Zooals de zaken nu staan, hebben de suppoosten de gewoonte, om van elk tweetal deuren ééne geopend en met eenen haak aan den wand bevestigd te houden. Waarschijnlijk werden de dubbele deuren in de gangen voor zulk eene bestemming niet aangebragt, en moesten zij dienen om bij het in- en uitgaan de luchtstroomen eenigzins te matigen, die nu met al hun gevolg van verkoudheden, kiespijnen en dergelijke plagen, op het ongelukkige hoorende publiek worden losgelaten.

Het publiek van Leyden heeft op dien avond wel de bewijzen geleverd, dat het in en om Leyden nog een hart vatbaar en een oor open voor rein genot bezit. Met schier onverstoorde aandacht werd alles aangehoord, met onverdeelde toejuiching beloond. Maar men houde ons ook hier een paar opmerkingen ten goede. Waar bij zulk een plaatsgebrek als op dien avond heeren, ook zelfs in de eerste plaatsrangen, onverstoord eene gemakkelijke zitplaats innemen en bewaren, terwijl dames òf staande blijven, òf in eenen verborgen hoek zich behelpen moeten, daar zou men moeten twijfelen of opvoeding en wellevendheid niet nog wat te wenschen overlaten. Waar aan de dames, die zich zooveel opoffering getroostten om een edel doel te bevorderen en tevens aan zoo velen eenen onvergetelijken avond te bezorgen, eene luidruchtige begroeting uit de hoogere sferen der zaal te gemoet klonk, telkens als zij door de leden der commissie, over het tooneel naar hare tijdelijke zitplaatsen geleid werden, daar zouden wij meenen dat de kieschheid jegens het schoone geslacht niet genoeg in het oog werd gehouden; en wij zouden hetzelfde oordeel uiten over de ondoordachte toejuiching aan enkele *bewoordingen* van het duet in de 3de afdeeling geschonken; zij strekte voorwaar niet om de uitvoering, die op zich zelve genomen al zoo vele bezwaren medebragt, te verligten. Eindelijk waar de fuga van het slotkoor overging in eene gefugeerde beweging onder een groot aantal van het publiek, welligt ten gevolge van eene onwederstaanbare *sehnsucht* naar jassen, mantels enz.; daar durven wij de vraag opwerpen, of een weinig geduld en nog wat meer kalmte de werking van het geheel niet verhoogd, op het werk niet eene nog heerlijker kroon zouden gezet hebben?

Ten slotte een woord aan onze dames. Indien het dan volstrekt onvermijdelijk is, zich aan den wil der mode te onderwerpen, en den omvang voortdurend uit te breiden van het grondvlak van den kegel, welks vorm thans sedert eenigen tijd als het voorbeeld van schoone verhouding voor de benedenhelft van het vrouwelijk ligchaam is vastgesteld, dan geven wij toch in bedenking, of bij de beperkte ruimte, die onze openbare vereenigingslokalen beschikbaar geven, ook niet eenige beperking in den omvang der hoepelrokken mogelijk is. Denkt toch, schoone stadgenooten, aan de verlegenheid uwer geleiders, die naauwelijks eenen stap kunnen wagen, zonder de vrees van aan uwe kostbare kleeding doodelijke wonden toe te brengen. Prins Tzi-Koezen uit Japan is, volgens de nieuwsbladen, in November van Simoda op reis gegaan, om Europa, en in de eerste plaats ook Nederland te bezoeken; wat zullen zijne landgenooten vreemd opzien, wanneer hij hun na zijne terugkomst eene beschrijving levert, of misschien wel eene afbeelding aanbiedt van eene Nederlandsche schoone in vollen feestdos, met die onnatuurlijke verhouding van het door allerlei kunst in een gedrongen middel, en den ontzettenden omvang die terstond daarop volgt, waaronder een hippopotamus zijne logge gestalte zou kunnen verbergen!

Wij hopen met ons geschrijf niet al te ver gegaan te zijn, en herhalen het opregt, dat wij de commissie voor de volkszangscholen geluk wenschen met hare moedig ondernomen en roemrijk ten uitvoer gebragt plan, het orchest en koor met de uitnemend volbragte taak, en onze stadgenooten met hunne kunstliefde, waarvan zij door zulk eene krachtige deelneming de blijken hebben gegeven.

LEYDEN, Februarij 1858. Θ.......ς.

STADSBERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 25sten Februarij 1858, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen.

1°. Rapport omtrent het stedelijk Ziekenhuis.
2°. Benoeming van een lid van de plaatselijke Schoolcommissie.
3°. Benoeming van een hulponderwijzer bij de openbare scholen.
4°. Adressen van A. J. van Hoeken en C. Fransen om het gebruik van gemeentegrond.
5°. Adres van L. Sloots tot het leggen van een duiker.
6°. Verzoek van het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen omtrent het gebruik van gaz bij zijne inrigting.
7°. Voorwaarden omtrent de verpachting der visscherij.

De Ondergeteekenden zijn diep bewogen met het lot van JOHANNA VAN OOSTEN, Korte Langegracht, Wijk V. N°. 729. Haar man MARTINUS VAN DER LOF, van beroep kleedermaker, onlangs overleden, in zijn leven een braaf huisvader, heeft haar in **hulpeloozen toestand en in hoogst zwangeren staat, met zeven kinderen,** die allen de onderhulp noodig hebben, achtergelaten. Behalve met de kinderen is zij nog belast met de verzorging eener hoogst bejaarde moeder, en tot overmaat van ramp is de oudste zoon ziekelijk en een der meisjes bedlegerig. Om onder Gods zegen de toekomst van dat gezin te verbeteren, en aan de Weduwe eene gelegenheid te verschaffen voor de haren het brood te winnen, zullen de Ondergeteekenden aan vrienden en [illegible] eene gift afvragen, verklarende zij zich bereid alle mogelijke moeite te zullen doen, het achtingswaardig gezin voor geheelen ondergang te behoeden.

LEYDEN, 19 Februarij 1858. A. BIE. J. A. RAAFF, Opziener bij de plaatselijke belastingen.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoot W. C. VERSCHOOR.

GOUDA, 19 Februarij 1858. L. A. REUVENS.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn Welbeminde Echtgenoot de Heer J. J. C. DOMIS, in den ouderdom van ruim 62 jaren.

LEYDEN, 19 Februarij 1858. Wed. J. J. C. DOMIS, geb. NOBEL.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze hartelijk geliefde Broeder Mr. JOHANNES THEODORUS VAN DER AAR, in den ouderdom van bijna 27 jaren.

J. G. F. HOELEN.

Leyden, 19 February 1858. H. H. HOELEN, GEB. VAN DER AAR.

Eenige kennisgeving.

Mr. ATTWELL will deliver the last of his Lectures next Thursday (Febr. 25) at the usual place and hour.

Subject: the living English poets.

LET WEL.

W. C. STEMFOORT, Instituteur, vraagt tegen 1^e. April, een' degelijken, bekwamen SECONDANT, bekend met *Talen* en *Wiskunst*; geschikt om met jongelieden uit **den deftigen stand** om te gaan, tegen ruim Salaris, *vriendschappelijk verkeer* en verdere gelegenheid ter bekwaming. Adres met *franco* brieven, liefst in persoon.

Men vraagt in eene **Tabaks- en Sigarenfabriek**, tegen medio April, een BEDIENDE, die bewijzen kan overleggen van bekwaamheid en goed gedrag. Adres onder Letter B. aan het Bureau dezer Courant.

LOOPJONGEN.

In eene **Banketbakkerij** wordt gevraagd een knappe burger Jongen, niet beneden de 14 jaar; die reeds aan het vak zijn geweest zullen de voorkeur hebben. Te bevragen bij P. ENGELS, Boekhandelaar.

LET WEL.

De Ondergeteekende neemt bij deze de eer zich aan te bevelen bij de aanstaande **Lotingen voor de Nationale Militie**, tot het stellen van PLAATSVERVANGERS en NUMMERVERWISSELAARS, welk vak sedert jaren met de vertrouwdste en soliedste bediening door mij is waargenomen.

W. PIETERS,

Leyden, Ouden Rijn, Wijk VI. N°. 145.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een goed onderhouden en welloopend **Billard**, met toebehooren. Te bevragen bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE.

Uit de Hand te Koop om 15 April 1858 te aanvaarden:

Het alleraangenaamst aan den Rijn en Straatweg gelegen BUITEN *OVERDORP*, zeer geschikt voor Zomer- en Winterverblijf, nabij het Leyderdorpsche Tolhek onder *Soeterwoude*, bevattende het Huis 3 Beneden- en 4 Bovenkamers, Keuken en verdere Offices; met wel aangelegden Tuin, groot 37 roeden en 60 ellen.

Te bevragen in persoon of met *franco* brieven bij Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden*.

De percelen, op den 20sten Februarij 1858, voor den te *Leyden* residerenden Notaris Mr. J. L. KLAVERWYDEN, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, geveild, zijn in bod gebragt, als volgt:

N°. 1. De BOUWMANSWONING, genaamd »*de nieuwe Boterhuiswoning*" met de daarbij behoorende partijen WEI- EN HOOILAND, staande en gelegen in den Boterhuispolder onder *Warmond*, aan den Zijdijk met 21 bunders, 23 roeden en 83 ellen, op de som van . . . ƒ 20,000.—.

N°. 2. Eene partij WEI- EN HOOILAND, gelegen in den Broekpolder onder *Oegstgeest*, groot 2 bunders, 24 roeden, 80 ellen, op de som van . . . . . . 3000.—

De afslag zal plaats hebben ter bovengemelde plaatse, op Zaturdag den 27sten Februarij 1858, des avonds ten 7 ure, kunnende tusschen de veiling en den afslag ten Kantore van bovengenoemden Notaris verhoogingen worden genomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, bij opbod, op Zaturdag den 6^den Maart 1858, en bij afslag, op Zaturdag den 13^den Maart 1858, beide dagen des avonds ten 7 ure, te weten:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS, ERF, TUIN EN AGTERHUIS, bevattende fraaije Zijkamer en Suite, Plaats, groote Binnenkamer met marmeren schoorsteen, Kabinetje, nog een groote Plaats met Opkamer uitziende op den tuin, 4 goede Bovenkamers, Kabinetje en Dienstbodenkamer, groote Kelder, ruime Keuken, Put- en Regenwaterpompen, Kleeder- en Mangelzolders en Vliering en eene goede Kamer in het Achterhuis en Bergplaatsen voor Turf en Hout, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Breedestraat, tusschen de Korte S^t. Pieters Choorsteeg en Wolsteeg, met het Achterhuis uitkomende aan de Langebrug, geteekend Wijk IV. N°. 200, Kadastraal bekend Sectie G. N°. 360, ter grootte van 3 roeden en 69 ellen.

N°. 2. Een HUIS EN ERF, aan de noordzijde van de Langebrug, naast het Achterhuis van perceel N°. 1, geteekend Wijk IV. N°. 408, Kadastraal bekend Sectie G. N°. 359, ter grootte van 38 ellen.

Verhuurd N°. 1 tot 1^e Mei 1859 voor ƒ 500.— 's jaars.

Verhuurd N°. 2 voor ƒ 1.50 per week.

Te bezigtigen het perceel N°. 1 Maandag en Woensdag van 1 tot 3 ure, mits [illegible] aan [illegible], en perceel N°. 2 [illegible] dagen vóór die op den verkoopdag.

Zullende tusschen de veiling en afslag ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN te *Leyden*, verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging.

Men zal ten overstaan van den te *Leiden* residerenden Notaris J. P. W. SCHERMER, in het *Heeren-Logement* aan den Burg aldaar, Zaterdag den 27sten Februarij 1858 bij opveiling, en Zaterdag den 6^den Maart daaraanvolgende bij afslag, beide des avonds ten 7 ure, verkoopen:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, aan de Breedestraat te *Leiden*, Wijk IV. N°. 249, Kadaster Sectie G. N°. 272, groot 77 ellen, bevattende twee Beneden- en drie Bovenkamers, alle Behangen en de meeste van Stookplaatsen voorzien, een Droogzolder met Meidenkamertje, een Turfzolder, Keuken met Pomp en Regenwaterbak, Kelder en Plaatsje, en verder alle gemakken, die tot eene fatsoenlijke woning vereischt worden.

En een aan het vorig perceel verheeld PAKHUIS EN ERF, in de Mosterdof Botersteeg, Wijk IV. N°. 15, Kadaster Sectie G. N°. 269, groot 28 ellen.

De percelen zijn inmiddels *uit de Hand te Koop*, en zijn te bezigtigen des Donderdags en Vrijdags vóór en op de dagen van veiling en afslag, en te aanvaarden den 1sten Mei dezes jaars, bij de betaling der kooppenningen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar de bewijzen van Eigendom en Verkoopsvoorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 27sten Februarij 1858, des avonds ten 7 ure, in eene zitting, van:

N°. 1. Het aangenaam gesitueerd BUITENVERBLIJF, genaamd: ***WERK EN RUST***, met deszelfs HEERENHUIZING, welaangelegden TUIN, BOOMGAARD en BOSCH, gelegen aan den Katwijkschen Straatweg of Hoogen Rijndijk, strekkende tot in den Rijn, nabij het Haagsche Schouw van Duivenvoorde, gemeente *Voorschoten*, Kadastraal bekend Sectie A. N°s. 21, 23 en 791, ter grootte van 48 roeden en 37 ellen; en

N°. 2. Eene partij best MOES- OF TUINLAND, BOOMGAARD EN BOSCH, gelegen naast het vorige perceel, Kadastraal bekend Sectie A. N°s. 14—19, ter grootte van 46 roeden en 90 ellen.

De percelen zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden geveild en afgeslagen.

Het perceel N°. 1 zal met 1 Mei 1858, en het perceel N°. 2 dadelijk kunnen worden aanvaard.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn*. Inmiddels zijn de percelen *uit de Hand te Koop* en kunnen gedurende 4 dagen vóór de verkooping, van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure, worden bezigtigd; mits voorzien zijnde van een permissie-biljet door voorn. Notaris af te geven.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 22 Februarij.

NEDERLAND. Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63	63⅝	63⅝
Dito Certificaten	» 3 »	76	76¼	76¼
Dito dito	» 4 »	96¼	96⅛	96¼
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	91		
Handelmaatschappij	» 4½ »	135	135⅝	136
O. I. Leening	» 4 »	98		
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »			
Dito Rijn-Spoorweg	» 4 »			
BELGIË	» 2½ »			
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	58		
Dito dito	» 4½ »			
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »			
Dito dito	» 4½ »			
SPANJE, Obligatiën	» 1 »	25	25	
Dito Obligatiën	» 3 »	43	43	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	37	37	37
Bewijzen Coupons		8		
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	45	45	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	104	104	104
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	105	105	105
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	99		
Dito 1840	» 4 »	84	85	85
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	84	84	84
Dito dito Nieuwe	» 4 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »			
Certificaten van dito	» 6 »	65		
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 »	150		
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	78		
PRUISSEN, Obl. te Londen	» 4 »			
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »			
Dito	» 4 »			
Dito Metall.	» 5 »	79		
Dito Nieuwe	» 5 »	84	84	84
Dito 1857	» 2½ »	38	38	38
BRAZILIË, 1824 100	» 5 »			
SARDINIË	» 5 »			
PERU, Geldleening 1854	» 4½ »			
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 4½ »	30	30	30
GRENADA, Obligatiën	» 3 »	19	19	19
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	19	19	19
N.-AMERIKA, Bankactiën				

Grieken 5¼.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto [illegible]

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. DRABBE.